

8. Карасик В. О категориях дискурса / В. Карасик // Языковая личность: жанровая речевая деятельность : сб. науч. трудов. – Волгоград ; Саратов : Перемена, 1998. – С. 185–187.
9. Кубрякова Е. Язык и знание: на пути получения знаний о языке. Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры ; Ин-т языкознания РАН, 2004. – 560 с.
10. Ляпин С. Концептология: к становлению подхода / С. Ляпин // Научные труды Центроконцепта. – Архангельск : Поморский гос. ун-т, 1997. – Вып. 1. – С. 11–35.
11. Недайна І. Номінативний простір «Ігровий вид спорту» в сучасній англійській мові: лінгвокогнітивний та лінгвокультурний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / І. Недайна ; Київський нац. лінгвістичний ун-т. – К., 2004. – 233 с.
12. Радченко Е. Понимание субъектности в философии и языкознании / Е. Радченко, К. Ранг // Вестник Южно-Уральского государственного университета. Серия «Лингвистика». – 2012. – № 2. – С. 74–78.
13. Сурина В. Понятие концепта и концептосферы / В. Сурина // Молодой ученый. – 2010. – № 5. – Т. 2. – С. 43–46.
14. Ченки А. Современные когнитивные подходы к семантике: сходства и различия в теориях и целях / А. Ченки // Вопросы языкознания РАН. – М. : Наука, 1996. – № 2. – С. 68–78.
15. Штерн І. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник / І. Штерн. – К. : Арт Ек, 1998. – 336 с.
16. Clauser T. Domains and image schemas / T. Clauser, W. Croft // Cognitive linguistics. – Berlin, 1999. – Vol. 10. – P. 2–25.
17. Jackendoff R. Semantics and Cognition / R. Jackendoff. – Cambridge : MIT Press, 1983. – 283 p.
18. Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor / G. Lakoff // Metaphor and Thought / ed. by A. Ortony. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – P. 203–251.
19. Rosch E. Cognitive Reference points / E. Rosch // Cognitive Psychology. – 1975. – Vol. 7. – P. 532–537.

УДК 811.111

Бардіна Н. В.

АНГЛІЙСЬКІ АНТРОПОНІМИ В ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОМУ ЕПІСТЕМОЛОГІЧНОМУ ПРОСТОРИ

У статті запропоновано нову систему евристичних процедур дослідження антропонімів з урахуванням психофонетичних, семиотичних характеристик імені, його частотності в суспільстві, мотивів ономотета (того, хто дає ім'я), ставлення особистості до свого імені, ставлення до цього імені інших людей. Апробацію методу проведено на матеріалі англійських особових імен.

Ключові слова: лінгвістична методологія, психолінгвістика, антропоніміка, англійська мова.

Бардіна Н. В. Английские антропонимы в психолингвистическом эпистемологическом пространстве. – Статья.

В статье предлагается новая система эвристических процедур исследования антропонимов с учетом психофонетических, семиотических характеристик имени, его частотности в обществе, мотивов ономотета (того, кто дает имя), отношения личности к своему имени, отношения к этому имени других людей. Апробацию метода осуществлено на материале английских личных имен.

Ключевые слова: лингвистическая методология, психолингвистика, антропонимика, английский язык.

Bardina N. V. English anthroponyms in psycholinguistic epistemology space. – Article.

In this article, the author proposes a new system of heuristic procedures of study of anthroponyms, which considers psychophonetic and semiotic qualities of a personal name, how often it is used in the society, the intentions of onomatopet (the one who gives a name), the way a person feels about his or her name, and the perception of this name by other people. The method was tested on the material of English personal names.

Key words: linguistic methodology, psycholinguistics, anthroponymics, English language.

Метою статті є обґрунтування необхідності використання нової системи евристичних процедур дослідження антропонімів у сучасних наукових парадигмах та аналіз можливостей її застосування на матеріалі англійських особових імен.

Новітнє наукове знання можна отримати за допомогою не лише звернення до нових фактів, а й використання нових методів дослідження. Лінгвістам відомі такі слова Ф. де Соссюра: «Саме точка зору створює предмет». Нині ми живемо в епоху постмодерністської, антропоцентричної парадигми, і для лінгвістів склалась парадоксальна ситуація: наука про мову не знає, що таке мова. Навіть у відомій «Лінгвістичній

енциклопедії» О.О. Селіванової відсутня стаття з такою назвою.

Ще наприкінці ХХ століття відомий психолінгвіст-експериментатор Р.М. Фрумкіна зауважила, що лінгвістика зараз має багато предметів, проте її епістемологія гуманітарних наук взагалі не розвинена, тому науковці нібито обговорюють ті ж факти, однак не розуміють один одного [7]. Конкретно-наукову епістемологію відносять до розряду конструктів, названих американським соціологом Р. Мертоном «теоріями середньої ланки»; тобто це система, яка спирається на загальнофілософські принципи, відповідно, створює уявлення про предмет науки та забезпечує розробку

конкретних процедур дослідження, саме для цього предмета призначених. Саме в цьому полягає проблема: лінгвісти найчастіше сприймають конкретно-наукову епістемологію як «вільний лет» [7, с. 81] і використовують методики аналізу матеріалу, які не відповідають проголошеним принципам. Про це іронічно пише О.Ю. Карпенко, яка займається дослідженнями в галузі когнітивної лінгвістики. Зокрема, у багатьох своїх розвідках вона вказує, що недостатньо лише дати «модну» назву відомим лінгвістичним поняттям, назвати лексико-семантичні групи концептом, необхідно усвідомлювати сутність когнітивної теорії [4].

Отже, якщо за вихідний філософський принцип узяти антропоцентризм (відповідно, визначення мови М. Гайдегером як «дому буття та оселі людського духу»), як теорію середньої ланки умовно можна обрати психолінгвістику в її сучасному розумінні. За часів виникнення психолінгвістику визначали як маргінальну галузь мовознавства та обмежували її предмет мовленнєвою діяльністю; нині її «умовно» розглядають не як науку зі своїм предметом, а як особливий ракурс, у якому вивчається Homo loquens з усіх сторін: його ім'я, психологічні, соціальні зміни, його мовлення в синхронії й діахронії (онтогенезі), комунікація, когнітивні процеси тощо. При цьому психолінгвістика відрізняється від інших наук про мову та людину підвищеною увагою до розробки й використання методів, насамперед експериментальних. І хоча психолінгвістика як цілісна теорія не існує (тому ми написали «умовно»), вважаємо, що можна зробити внесок у формування її як конкретно-наукової епістемології, зосередившись на фіксованій групі мовних фактів і створивши певний комплекс евристичних процедур, який відповідатиме вихідному філософському принципу та мовним фактам. Нами було обрано антропоніми.

Антропоніми – це традиційний об'єкт вивчення лексикології й ономастики. Вивчали їх походження, структуру, функціонування в художній літературі, територіальне поширення тощо. Однак ситуація в ономастиці така ж, як і в усій лінгвістиці. О.Л. Березович зауважує: «Ономасти зараз нібито мешкають на окремих островах, при цьому кожна «острівна культура» не тільки далека від розвитку «материкової» лінгвістики, а й не пов'язана з культурою сусіднього острова» [1, с. 44].

У межах обраної нами парадигми доцільно визначити антропонім як форму буття людини, яка її виділяє, ідентифікує, відносить до певної категорії в суспільстві, а своїм звучанням впливає в дитинстві на психіку, формуючи певні риси характеру (відомо, що до 3 років дитина називає себе лише ім'ям, не використовуючи займенник). Саме антропонім як форма існування людини було кваліфіковано нами як об'єкт дослідження.

Можна окреслити епістемологічний простір дослідження антропоніма: саме ім'я з його звучанням і значенням – носій імені, на якого ім'я впливає та який певним чином його сприймає й оцінює, – ономотет (той, хто дає ім'я) – соціум, який певним чином ставиться до людини завдяки його імені. Ми використовуємо термін Платона «ономотет», оскільки не завжди ім'я дають батьки, це може бути працівник дитячого будинку, священник у церкві, який визначає ім'я для новонародженого за святцями, старші брати й сестри. На переконання Платона, будь-яке ім'я (не лише особове, а й апелятив) має втілювати сутність речі, яка віддзеркалюється у звуках. Саме Платон у діалозі «Кратіл» першим визначив фоносемантику окремих звуків, зокрема й звуку [г], який викликає образи руху, швидкості, бурхливості. Залежність характеру людини від імені філософ пояснював і звуковим складником, і походженням [5].

В окресленому епістемологічному просторі нами було визначено предмет дослідження – психофонетичні й семіотичні характеристики англійських топ-антропонімів та ставлення до них носіїв мови.

При цьому варто внести деякі роз'яснення. По-перше, терміном «психофонетика» І.О. Бодуен де Куртене називав той аспект вивчення звуків, який нині позначають терміном «фонологія». Ми використовуємо його для окреслення напряму інструментально-фонетичних досліджень, у яких увага звертається на синестезійний ефект певних акустичних характеристик звуків. Першим на цей ефект звернув увагу Р.О. Якобсон – автор відомої всім дихотомічної класифікації фонем. У своїх роботах, написаних у співавторстві з М. Галле та Г.М. Фантом, він зазначає, що, наприклад, протиставлення фонем за акустичною ознакою «компактність – дифузність» викликає в слухача уявлення протиставлення «великий – маленький», і цей зв'язок є однаковим як для голосних, так і для приголосних. Протиставлення низькотональних високотональним звукам легко ототожнюються з протиставленням темного й світлого; протиставлення бемольних і простих звуків викликає відчуття глибини, ширини, ваги, грубості порівняно з тонкістю, висотою, легкістю й пронизливістю. Різкі звуки, які мають нерегулярні форми хвиль на спектрограмі (до них належать африкати), викликають відповідне почуття різкості [8, с. 192]. Усі ці ознаки виявили за допомогою спектрографа та описали їх варіювання в різних європейських та інших мовах ще в середині минулого століття автори вказаної роботи, яка стала класикою для фонетистів усього світу. Тому ми не проводили спектральний аналіз звучання імен (лише на одне ім'я потрібні місяці та спеціальне лабораторне обладнання), а використовували наукові роботи Р.О. Якобсона і його співавторів як довідник. Останнім часом дуже модним стало цікавитись фо-

носемантикою, проте, на нашу думку, цей напрям є дуже обмеженим із таких причин: а) він органічно забудований до ієрархічної моделі мови; б) відповідні роботи засновуються не на акустиці, реальному звучанні, а на «звуко-буквах», «графонах», тобто буквах. До того ж дослідження О.П. Журавльова, який навів досить корисну для нас інформацію про найбільшу інформаційну навантаженість наголошеного складу й початкових звуків слова, орієнтуються лише на носія російської мови.

По-друге, здавалося б нелогічним протиставляти семіотичний аналіз і ставлення до імені носіїв мови, оскільки семіотична модель передбачає прагматичні відношення. Однак у нашій теоретичній конструкції прагматичні відношення встановлюються між іменем і його носієм. У класичній семіотиці носія імені називають денотатом, проте це погляд у межах структурної парадигми, а не антропоцентричної, у якій людина – це не предмет, а особистість, багато в чому сформована своїм іменем.

По-третє, саме по собі визначення предмета дослідження не означає, як це відбувається в класичних парадигмах, що виявлення всіх окреслених ознак є самоціллю. Р.М. Фрумкіна, характеризуючи стан психолінгвістики в минулому столітті, підкреслювала, що конкретних досліджень, експериментів є безліч, натомість бракує інтерпретації. Ми намагалися створити такий комплекс процедур, який дав би змогу виявити приховану інформацію – не відому досліднику й не усвідомлювану пересічними носіями мови.

Науковим полігоном для нас стали особові імена англійців. Зазначимо, що нас цікавили лише англійці, а не британці загалом. Іменування дитини залежить і від місця мешкання, і від соціальних умов. У Шотландії, наприклад, переважають імена, зовсім не схожі на англійські.

В Англії, як і в інших частинах Британії, повне ім'я складається з трьох частин: першого імені, яким називають дитину й дорослу людину, прізвища та середнього імені – особливого компонента іменування, що дається людині переважно на честь когось із родичів чи історичних осіб. Це середнє ім'я оточуючі (крім родичів) зазвичай не знають, на письмі воно позначається однією літерою [3; 4; 9].

Висунуто гіпотезу, що ім'я, якщо його підбирали батьки, а не брат чи сестра, повинне нести закодовану інформацію про те, чого вони бажають дитині. Цю інформацію закодовано в кожному імені, однак пересічні носії мови цього не відчують, якщо ім'я не є прозорим, тобто таким, що своєю формою вже вказує на почуття батьків (наприклад, *Надія, Богдан, Віра*).

Сина бажають бачити мужнім, стійким, хоробрим і добрим. Донька має бути красивою й щасливою.

Таким чином, було визначено п'ять етапів дослідження.

1 етап – обрати матеріалом найчастотніші імена, які англійці давали дітям у 2014–2015 роках. Якщо ім'я увійшло до десяти найчастіше вживаних, можна зробити висновок, що воно подобається багатьом. Хоча, як зазначив професор Оксфордського університету П. МакКлюе, у 2009 році топ-імена *Oliver* та *Olivia* склали менше 2% усіх названих дітей.

2 етап – з'ясувати походження кожного із цих імен. Це необхідно з огляду на історію Англії, її поліетнізм, складну систему іменника.

За походженням імена Британії є дуже різноманітними, що обумовлюється історією країни. До приходу норманів у Британії було всього декілька імен скандинавського походження, нормани принесли німецькі імена з французькою вимовою та біблейські; після Реформації пуритани ввели до обігу імена зі Старого Заповіту [3; 9]. На думку П. МакКлюе, якщо в XIV столітті в Англії та Уельсі було лише близько 100 імен, і 35% чоловіків звали *John*, а 17% жінок – *Alice*, то в 2009 році, за офіційною статистикою, було зареєстровано 60 900 різних імен немовлят.

3 етап – психофонетичний аналіз імен на основі досліджень Р.О. Якобсона, Г.М. Фанта, М. Галле з метою виявлення можливих синестезійних ефектів.

4 етап – проведення психолінгвістичного експерименту за шкалою Ч. Осгуда – видатного американського психолога, психолінгвіста, який відкрив методику вимірювання конотативних значень понять, відому як семантичний диференціал, спочатку призначену для вимірювання політичних пріоритетів американців у 1957 році. Пізніше цю методику почали застосовувати в психолінгвістиці для вивчення звуко символізму й суб'єктивних семантичних просторів, у рекламі, сфері масових комунікацій тощо. О.О. Селіванова вважає методику семантичного диференціала різновидом спрямованого асоціативного експерименту [6]. Оригінальність методики полягає в тому, що інформанту пред'являють біполярну оцінну шкалу від +3 до -3 та ознаку, за якою необхідно оцінити те чи інше слово. Існують три класичні групи ознак: ознаки оцінки, ознаки сили й ознаки активності. Ми використали ознаку «like – don't like».

5 етап – інтерв'ю з інформантами, під час якого експериментатор має з'ясувати, чи сподобалось йому це ім'я та чому саме, чи є в нього діти, як їх звати, як він ставиться до власного імені тощо. З англійцями, на відміну від українців, проводити цей етап важко, оскільки вони дуже стримані, не бажають пускати сторонніх до свого світу, проте добрим знайомим можуть розповісти багато цікавого.

Кожна із цих методик давно відома, однак у комплексі, у системі вони дають змогу охопити всі психолінгвістичні аспекти імені.

Для аналізу було обрано 20 імен народжених у 2015 році дітей. Інформантами стали мешканці Лондона, усі з вищою освітою, працівники однієї установи. Кожен з етапів мав дві частини: жіночі імена та чоловічі імена.

1 етап: за офіційними, проте попередніми, даними в 2015 році дівчаток в Англії найчастіше називали так: *Grace, Olivia, Emily, Jessica, Sophie, Chloe, Lily, Ella, Amelia*. Імена хлопців були такими: *Jack, Mohammad, Thomas, Oliver, Harry, Charlie, William, James, George, Oscar*.

Наявність на другому місці імені *Mohammad* віддзеркалює сучасну етнічну ситуації в Англії. Ми його не розглядаємо, а звернемось до інших імен.

2 етап: короткий аналіз походження імені. Розглянемо жіночі імена.

Ім'я *Grace* має прозору форму: апелятив «grace» («грація», «милість», «молитва перед обідом») походить із давньогрецької міфології, прийшло в Англію через латину, як ім'я його почали вживати пуритани.

Ім'я *Ruby* пов'язане з латинською назвою рубіна (*ruber* має значення «червоний»), запозичене в XIX столітті. У минулі роки популярність була дуже високою, потім знизилась.

Ім'я *Olivia* вперше згадане В. Шекспіром у 1602 році в п'єсі «Дванадцята ніч». Імовірно, воно парне до імені *Oliver*, проте безпосередньо пов'язуватись із латинським словом «oliva». Активно вживалось до XVIII століття, потім майже зникло до середини XX століття. Зараз дуже популярне. У 2014 році було найпопулярнішим у всій Британії.

Ім'я *Emily*, за словниками, – фемінна форма від *Emil*. Однак у Британії це ім'я пов'язують із принцесою *Амелією Софією* з Ганноверської династії, яка посіла британський престол у XVIII столітті. У Британії її називали *Emily*. Популярність імені завжди дуже висока.

Ім'я *Jessica* вперше було використане В. Шекспіром, який вигадав його для доньки Шейлока в п'єсі «Венеціанський купець». Вважають, що митець створив його від біблейського імені *Isaac*. До середини XX століття майже не вживалося. Зараз популярність різко зростає в усьому світі.

Ім'я *Sofie* – французький варіант написання англійського *Sophy* – демінутива від *Sophia*. Походить від давньогрецького «мудрість». Почало поширюватись у часи правління Ганноверської династії. Зараз популярність різко зросла, як і в інших країнах. За офіційними даними, *Софія* з 2014 року – найчастотніше ім'я в Україні та Росії.

Ім'я *Chloe* введено за часів протестантської Реформації, походить від давньогрецького *χλωη*,

що означає буквально «зелене взуття», у переносному значенні «квітуча»; постійний епітет богині Деметри. Ще 15 років тому знаходилося на піку популярності завдяки відкриттю Торгового дому з такою назвою. Зараз популярність різко падає.

Ім'я *Lily* походить від латинського *lilium*. Популярність дуже висока.

Ім'я *Ella* германського походження, має значення «інший, другий», існує в Англії з XIV століття, його популярність різко почала зростати після середини 1990-х років.

Походження імені *Amelia* точно не встановлено. Може бути варіант від *Amalia* – давньгерманського імені, де є елемент *mal*, що означає роботу. Також пов'язують із принцесою *Амелією Софією* з Ганноверської династії XVIII століття. Популярність дуже висока.

Таким чином, до топ-десятки жіночих імен увійшли 3 імені давньогрецького походження (одне з яких пуританське, з прозорою внутрішньою формою, друге підтримане існуванням Торгового дому, а третє нагадує принцесу Амелію Софію), 2 імені латинського походження з прозорою внутрішньою формою, 3 імені германського походження (2 з яких знов-таки асоціюються з принцесою з Ганноверської династії) та 2 імені вигадано В. Шекспіром.

Далі розглянемо чоловічі імена.

Ім'я *Jack* – середньовічний демінутив від *John* (давньогрецького походження), водночас це ім'я потрапило до сленгу зі значенням «*man*». У професора П. МакКлює є ще декілька варіантів походження цього імені. Популярність в Англії падає. Була високою під впливом кіноактора Джонні Деппа.

Ім'я *Thomas* походить із Нового Заповіту, арамейське, прийшло з норманами, коли й стало популярним; з XII століття популярність падає.

Ім'я *Oliver* давньонорвезьке, типове середнє ім'я. Популярність стабільно висока.

Ім'я *Harry* – середньовічний демінутив від імені *Henry*, яке прийшло з нормандцями. Популярність коливається.

Ім'я *Charlie* – демінутив від *Charles*, германське ім'я. До Британії потрапило в XVII столітті. Популярність зростає.

Ім'я *William* германського походження, прийшло з нормандцями у VIII столітті. Популярність стабільно висока.

Ім'я *James* – англійська форма імені з Нового Заповіту. Популярність в Англії швидко падає.

Ім'я *George* грецького походження, де воно означало «землероб». Це ім'я у свідомості християн асоціюється із *Saint George* (святим Георгієм), крім того, його вважають покровителем Англії. Як пересічне ім'я вживається із часів короля Георга I (XVIII століття). Частотність його впала лише останнім часом.

Ім'я *Oscar* давньонорвезького походження, потрапило до материкової Європи через Ірландію. Почало активно вживатись із XVIII століття. Типове середнє ім'я. Останнім часом популярність його стрімко зростає.

Таким чином, з 9 імен, обраних батьками для синів, 4 біблійського походження (з Нового Заповіту), 2 давньонорвезькі, 3 давньогерманські. Перші з них асоціюються зі святістю, останні – з війною, проте всі викликають асоціації з мужністю.

3 етап: психофонетичний аналіз проводився з метою скласти прогноз, які з імен на наступному етапі сподобаються інформантам більше. Нагадаємо, що під час проведення аналізу ми спиралось лише на ті акустичні ознаки, які, на думку Р.О. Якобсона, викликають синестезійний ефект: висока – низька тональність, компактність – дифузність, різкість – нерізкість, плавність – вібрація.

Крім того, ми звертали увагу на кількість складів: короткі, односкладові імена справляють враження більш енергійних.

Ім'я *Grace* розпочинається з компактного звука, пов'язаного з образом великого, високого, енергійний вібрант, дифтонг із переходом від низької до високої тональності. Ім'я односкладове, енергійне.

Ім'я *Ruby* характеризується тим, що на початку – енергійний вібрант, далі – низькотональні голосний і приголосний, пов'язані з відчуттям темного, глибокого.

В імені *Olivia* на початку – низькотональний голосний, у середині низькотональний приголосний, «жіночий», гарний плавний, два високотональні голосні, що викликають почуття слабкості.

За таким принципом було проведено аналіз усіх інших жіночих імен (*Emily, Jessica, Sophie, Chloe, Lily, Ella, Amelia*). 50% імен двоскладові. Лідери списку мають звук [r], на енергійність якого вказував ще Платон, 60% імен містять плавний [l], який Р.О. Якобсон відносив до напівголосних, дуже слабких [11]. Компактні [g], [k] викликають почуття великого розміру, мають 40%: ім'я *Chloe* вимовляють із початковим [k]. Навіть за результатами такого короткого аналізу можна зробити висновок, що в англійському жіночому іменнику відбувається боротьба між «енергійністю» та «слабкістю». Найслабкішими, «найжіночнішими» виявились імена *Amelia, Lily, Olivia*. Окремо варто вказати на неоднозначність імені *Chloe* в англійському звучанні: односкладове, проте з фінальним дифтонгом, перший звук [k] має акустичні ознаки найбільш компактного з усіх приголосних, потім – слабкий плавний. Велич і слабкість, глибина й легкість – усе це в одній звуковій послідовності. Недарма це ім'я в Англії стало брендом.

Майже всі чоловічі імена (*Jack, Thomas, Oliver, Harry, Charlie, William, James, George, Oscar*), за

винятком *Oliver*, мають 1–2 склади. 43% імен – різкі африкати, які відрізняються великою енергією, їх добре почути на відстані; 33% – велярні компактні, які синестезійно пов'язані з могутністю. 30% імен містять «жіночий, слабкий, гарний» дізний [l']. Серед наголошених голосних переважають (63%) низькотональні звуки [o], [é], [a] (початковий голосний в імені *Oliver* – [a]), які викликають почуття темряви, червоного чи темно-жовтого кольору [11]. Таким чином, найбільш «мужній» фонетичний складник мають імена *Jack i George*.

4 етап: проведення психолінгвістичного експерименту за шкалою Ч. Осгуда. Проаналізувати соціальне ставлення для цих імен допоміг експеримент із використанням семантичного диференціала. 10 інформантів оцінювали імена за семантичною ознакою «like – not like» від +3 до -3. Ми наводимо середньоарифметичні дані, тому за умови протилежності відповідей з'явилися нулі: *Grace* +1,25; *Ruby* +0,5; *Olivia* +1; *Emily* +0,5; *Jessica* +1,5; *Sophie* 0; *Chloe* 0; *Lily* +0,5; *Ella* +1,5; *Amelia* +1.

Цікавим при цьому було те, що в 1980-і роки 40% дівчат в Англії та Уельсі називали *Jessica*, а ім'я *Chloe* було найпопулярнішим із 1995 до 2002 року.

Характерними є коментарі деяких інформантів (у перекладі українською мовою) щодо імені *Grace*. Більшість визнали, що це дуже приємне середнє ім'я. Один інформант розповіла, що її «middle name» також було *Grace* (на честь бабусі), а перше ім'я – *Rebecca*, проте потім вона подумала, що дуже багато дівчат мають таке ж ім'я, і поміняла імена місцями: *Grace* – гарне, коротке ім'я, старовинне, має приємне значення. За цим коментарем можна зробити декілька висновків: по-перше, сучасна англійська молодь тяжіє до гарних і змістовних імен; по-друге, коротке ім'я вбачається привабливішим; по-третє, носій імені хоче мати не дуже поширене серед оточуючих ім'я (соціальний чинник). Однак той факт, що в 2015 році так багато батьків назвали своїх доньок саме *Grace*, означає, що схожим чином думала не одна *Rebecca*.

Розглянемо результати експерименту з використанням шкали Ч. Осгуда з іменами чоловіків: *Jack* +2,5; *Thomas* +2; *Oliver* +1,5; *Harry* +2,5; *Charlie* +1; *William* +2,5; *James* +1,5; *George* +2; *Oscar* +1.

Наш прогноз виправдався не повністю. Ім'я *George* інформанти оцінили досить низько через його консервативність. Найбільш мужніми визнали імена *Jack i Harry*. Найбільш поважним стало ім'я *William*. Однак це, зрозуміло, обумовлювалось культурно-історичними асоціаціями. Ім'я *Oliver* майже всі оцінювали як приємне середнє ім'я, проте, з огляду на різке зростання його популярності серед батьків, можна прогнозувати, що його очікує доля *Grace*.

5 етап: інтерв'ю з інформантами щодо того, як вони назвали своїх дітей, як ставляться до власного імені. Виявилось, що далеко не всі англійці люблять своє ім'я, а дітей намагаються називати оригінальними іменами, такими, щоб ніхто більше не мав. Плануємо цій темі присвятити окрему статтю.

Результатом дослідження стала розробка системи евристичних психолінгвістичних процедур, за допомогою якої виявлено деякі особливості формування іменника сучасної Англії в ситуації поліетнічності та зростання напруженості суспільного життя. Останнім часом традиційні імена минулих століть вживають все рідше, оскільки люди вважають їх нецікавими чи релігійно забарвленими (імена зі Старого Заповіту). Сучасний англієць хоче мати яскраве, оригінальне ім'я з підкресленою гендерною фонетичною ознакою. Тому ті, кому за 40 років, на 80% не задоволені своїми іменами, які їм давали батьки, керуючись традицією чи значенням імені та нехтуючи зву-

чанням. Англійці краще змінять своє ім'я на ім'я бабусі, звернуться до давньогрецьких (пуританських) імен або вигадують щось незвичне.

Як встановлено, мужність в імені для носія англійської мови передають різкі африкати й компактні велярні, а жіночість – палаталізований плавний [l]. Енергійність пов'язана з [r] в акустично сильній позиції, односкладовістю імені, різкими африкатами, закінченням на приголосний. Серед лідерів жіночого іменника є чітке протистояння між енергійними, мужніми іменами та підкреслено жіночими.

Практична значущість результатів полягає в тому, що знання про ставлення сучасних англійців до своїх імен допоможе під час міжкультурної комунікації, моделювання англійської лінгвоментальності. Доцільно провести зіставний аналіз іменувань на матеріалі різних мов. У подальшому доцільно залучити до подібної роботи студентів, які перебувають на стажуванні за кордоном.

Література

1. Березович Е.Л. Русская ономастика на современном этапе: критические заметки / Е.Л. Березович // Известия Академии наук. Серия «Литература и язык». – 2001. – Т. 60. – № 6. – С. 34–46.
2. Журавлев А.П. Фонетическое значение / А.П. Журавлев. – Л. : Изд-во Ленинградского ун-та, 1974. – 160 с.
3. Зайцева К.Б. Английская стилистическая ономастика / К.Б. Зайцева. – О. : Б. и., 1973. – 67 с.
4. Карпенко О.Ю. Проблематика когнітивної ономастики : [монографія] / О.Ю. Карпенко. – О. : Астропринт, 2006. – 325 с.
5. Платон. Сочинения : в 4 т. / Платон ; под общ. ред. А.Ф. Лосева и В.Ф. Асмуса – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургского ун-та, 2006–2007. – Т. 1. – 2006. – 632 с.
6. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2010. – 844 с.
7. Фрумкина Р.М. Есть ли у современной лингвистики своя эпистемология? / Р.М. Фрумкина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uzluga.ru/potrd/main.html>.
8. Якобсон Р.О. Введение в анализ речи / Р.О. Якобсон, Г.М. Фант, М. Халле // Новое в лингвистике / сост. В.А. Звегинцев. – М. : Издательство иностранной литературы, 1962. – Вып. 2. – С. 173–230.
9. McClure P. Personal names and the development of English / P. McClure [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://public.oed.com/aspects-of-english/shapers-of-english/personal-names-and-the-development-of-english/>.